

Graduat Superior en Disseny
Curs acadèmic 2010-11

Programa

Assignatura
29208A **CULTURA VISUAL**

6 crèdits	2n Cicle	Optativa	Semestral
-----------	----------	----------	-----------

Llengua o llengües de docència: Català

Professorat: Manuel Delgado

I.Descriptor

Estudi de diferents manifestacions i estatus de la imatge i de la seva relació amb els entorns culturals.

2. Continguts i objectius

Objectius

L'assignatura repassarà les vinculacions del moviment surrealista amb la producció cinematogràfica, des del moment del seu naixement, com a tècnica de reproducció d'imatges en moviment fins l'actualitat. Després d'un seguit de consideracions introductòries sobre el moviment surrealista i la seva gènesi i evolució, la seva associació intensa i íntima amb el cinema no sols es posarà de relleu a través de les pel·lícules realitzades per membres actius de moviments com ara dadà, el surrealisme, cobra, el situacionisme i altres corrents d'avantguarda. També atindrà les al·lusions, incorporacions, homenatges que diversos autors de cinema han fet als postulats surrealistes. I encara més emfàticament s'observaran les influències, sovint inconscients, que el surrealisme va exercir sobre tots els gèneres. Però també la manera com el cinema popular ha pogut procurar manifestacions involuntàries de l'esperit surrealista, demostrant que va ser el cinema i el seu imaginari, qui va determinar la imaginació de Breton, Tzara, Ernst, Eluard, Leiris, Magritte, Dalí, etc. Al capdavant, la conclusió a la que es voldrà arribar és que parlar de cinema surrealista sempre és d'alguna forma un pleonasme, car tot el cinema ho és.

3. Competències que l'estudiant ha d'assolir

3.1. Competències específiques:

CE19 Demostrar conèixer els mètodes d'investigació rellevants per a la projectació i la teoria, l'anàlisi i la crítica del disseny i de l'art.

CE 22 Dominar els llenguatges plàstics per adequar les intencions comunicatives i expressives a l'ús dels mitjans i tècniques artístiques.

3.2. Competències transversals:

CT2 Elaborar informes professionals i treballs acadèmics.

CT15 Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.

CT17 Demostrar que coneix els fenòmens innovadors i els nous llenguatges i propostes culturals.

CT19 Demostrar una disposició afectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.

4. Temari

1. Introducció al moviment surrealista. Precedents, fundació i desenvolupament.
2. El cinema dada i surrealista al peu de la lletra.
3. El surrealisme i la seva relació amb el cinema d'avantguarda.
4. El cinema fantàstic i de terror com a subversió de la realitat. Fonts màgiques i esotèriques.
5. Coreografies oníriques. El musical com a escriptura automàtica
6. Humor i surrealisme. L'atzar objectiu
7. Les incursions surrealistes en el cinema de suspens. L'ull surrealista.
8. La revolució surrealista. El poder transformador de la metàfora.
9. Surrealisme i tragèdia. El melodrama surreal i *l'amour fou*.
10. La qüestió de l'objecte. Surrealisme, moda i disseny.

5. Avaluació

L'avaluació consistirà en un treball de curs en el qual es posaran de manifest els coneixements adquirits al llarg del curs i l'ús de la bibliografia recomanada.

Els i les alumnes hauran de triar un exemple de material visual –seqüència de pel·lícula o de sèrie televisiva, anunci publicitari, videoclip... – que s'exposarà a classe i al qual s'adjuntarà un desenvolupament escrit en el que s'indicaran i explicaran els elements que podrien considerar-se derivats del surrealisme o associables a ell. En aquest treball escrit caldria incorporar referències de la bibliografia utilitzada.

A la tria d'imatges han de quedar descartats els exemples presos de produccions explícitament surrealistes, és a dir produïdes per membres d'aquest moviment. La seqüència o escena triades podrien anar des de l'evident influència surrealista fins el que podríem anomenar "surrealisme casual", és a dir generat involuntàriament.

Per a l'avaluació es tindrà també en consideració l'assistència i la puntualitat a les classes.

6. Bibliografia i recursos

- Baudot, François, *Moda y surrealismo*. Madrid: Asspan, 2003.
 - Breton, André. *Diccionario de surrealismo*. Madrid: Losada, 2007.
 - *Manifiestos del surrealismo*. Madrid: Visor, 2002.
 - *El surrealismo. Puntos de vista y manifestaciones*. Barcelona: Barral, 1977,
 - Duipuis, Jacques-François, *Historia desenvuelta del surrealismo*. Barcelona: Alikornio, 2004.
 - Duplessis, Yvonne, *El surrealismo*. Barcelona: Oikos-Tau, 1972.
 - Durozoi, G. I B. Lecherbonnier, *El surrealismo*. Madrid: Guadarrama, 1974.
 - Giménez-Frontín, J.L. *El surrealismo*. Barcelona: Dopesa, 1977.
-

-
- Mahon, Alyce, *Surrealismo: eros y política*. Madrid: Alianza, 2009.
 - Nadeau, Maurice. *Historia del surrealismo*. València: Ahmsa, 2001
 - Pariente, Ángel. *Diccionario temático del surrealismo*. Madrid: Alianza, 1996.
 - Rial Ungario, Santiago. *Surrealismo para principiantes*. Buenos Aires: Long Seller, 2005.
 - Sebbag, Georges. *El surrealismo*. Buenos Aires: Nueva Visión, 2002.
 - Walderg, Patrick. *Dada. La función del rechazo*. Mèxic DF: FCE, 2004.

Sobre l'objecte surrealista

- Cirlot, Juan-Eduardo, *El mundo del objeto a la luz del surrealismo*, Anthropos, Barcelona, 1990.
- DD.AA., *Cosas del surrealismo*, Museo Guggenheim, Bilbao, 2008.
- Giralt, Núria et al, *L'objecte català a la llum del surrealisme*, MNAC, Barcelona, 2007.

7. Metodologia

Classes magistrals amb abundants il·lustracions en forma de curtmetratges i seqüències cinematogràfiques.

8. Activitats de l'estudiant

Els estudiants hauran de fer un seguiment regular de les classes i de les lectures i visualitzacions ofertes o suggerides a cada sessió. Després de cada classe, els estudiants rebran un correu electrònic amb la referència del material visual presentat i amb arxius contenint les lectures recomanades a la sessió. La dedicació prevista fora de l'aula és de 2h setmanals.

